

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Величко Лариса Юрієна,

*д.ю.н., доц., завідувач кафедри права та європейської інтеграції,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0003-3029-4719;*

Кузьменко Тетяна Миколаївна,

*аспірантка кафедри права та європейської інтеграції,
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Харків
ORCID 0000-0001-6895-1329*

УДК 351:343.74

doi: 10.34213/ap.21.01.07

СУЧАСНИЙ СТАН НАУКОВИХ РОЗРОБОК ЩОДО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОТИДІЄЮ РЕЙДЕРСТВУ

Проаналізовано зміст дисертацій і фахових публікацій, присвячених протидії рейдерству. Виокремлено недостатньо опрацьовані аспекти публічного управління протидією рейдерству як предмет власного дисертаційного дослідження.

Ключові слова: публічне управління; протидія рейдерству, наукові публікації, дисертаційні дослідження.

Постановка проблеми. Важливою запорукою розвитку національної економіки є зміцнення її ресурсного потенціалу, що, у свою чергу, можливе за умови додаткових капіталовкладень та інвестицій. Проте інтерес до цих процесів безпосередньо залежить не лише від прибутковості певного виду бізнесу, а й від захищеності активів. Останнє набуває особливої значущості в умовах поширення рейдерства – “організованої діяльності осіб, які використовують комплекс заходів (підкуп корумпованих чиновників; викуп часток у міноритарних акціонерів; “придбання” неправосудних судових рішень; оплата послуг приватних охоронних агенцій тощо), спрямованих на протиправне відчуження чужих активів з метою отримання надприбутків за рахунок подальшого їх використання та/чи перепродажу” [6, с. 91]. І хоча свого часу що М. Азаров обіцяв, “що з рейдерством в Україні у найближчий час буде все скінчено й кошти усіх інвесторів будуть надійно захищено” [1], а “народні обранці наперобій пропонуються законопроекти, які стануть надійною перепорою на шляху рейдерських захоплень” [2, с. 91], прете й надалі, час від часу, широкий загал отримує інформацію про спробу рейдерського захоплення “чергового” підприємства. Така невтішна ситуація обумовлена як недоліками в діяльності уповноважених органів публічного управління, так і відсутністю, ймовірно, належного наукового обґрунтування механізмів протидії рейдерству. Останнє твердження, зрештою, й обумовлює актуальність даного дослідження.

© Величко Л. Ю., Кузьменко Т. М., 2021

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика протидії рейдерству стала наріжним каменем ряду дисертаційних досліджень і наукових публікацій представників різних галузей знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 право, 28 Публічне управління та адміністрування тощо. Попри це, наразі бракує комплексних досліджень за даною проблематикою.

Метою статті є огляд сучасного стану наукових розробок щодо публічного управління протидією рейдерству. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі завдання: 1) проаналізувати зміст дисертацій і фахових публікацій, присвячених протидії рейдерству; 2) виокремити недостатньо опрацьовані аспекти публічного управління протидією рейдерству як предмет власного дисертаційного дослідження.

Матеріали та методи дослідження. Вихідною базою є дисертаційні дослідження та фахові публікації провідних науковців, які досліджували особливості протидії рейдерству. Застосовано комплексний підхід, а також на емпіричному та теоретичному рівнях використано наступні методи: *абстрактно-логічний* – для теоретичних узагальнень і формування висновків; *аналізу та синтезу* – для визначення чинників, що впливають на характер і спрямованість публічного управління; *порівняльного аналізу* – для дослідження напрацювань провідних вітчизняних науковців, присвячених особливостям публічного управління протидією рейдерству.

Виклад основного матеріалу. Передусім слід зазначити, що наразі вітчизняні науковці зосередили свою увагу здебільшого на таких напрямках:

- з'ясування сутності поняття “рейдерство” (С. Албул, С. Андрусенко, М. Артюх, С. Бабанін, С. Барган, Ю. Берлач, І. Білоус, Ю. Біляк, Т. Булах, М. Василенко, О. Васильчишин, В. Величко, О. Вівчар, Д. Ганущак, О. Гаргонич, З. Гбур, П. Гега, Т. Гонтьарь, Д. Горовий, Б. Грек, О. Дудоров, А. Зубков, І. Ісар, М. Камлик, Д. Кисленко, М. Колесник, І. Кубарев, С. Кузніченко, К. Мамонов, О. Мельник, О. Мельниченко, С. Молодецький, В. Онісіфорова, Р. Панасенко, А. Пашаєв, М. Погорецький, В. Пустовіт, В. Пушкарьова, Н. Радова, А. Смітюх, О. Таращанська, С. Титаренко, О. Туркот, Ю. Хатнюк, В. Шапіро, В. Шеломенцев, І. Шевчук);

- систематизація видів рейдерства (С. Албул, С. Бабанін, Н. Бабич, Г. Білов, І. Білоус, Ю. Біляк, Т. Булах, Д. Буркальцева, М. Василенко, О. Васильчишин, Л. Венгер, З. Гбур, Д. Горовий, О. Дульський, М. Душак, І. Ісар, Д. Кисленко, О. Коваленко, М. Копитко, С. Кравчук, С. Кузніченко, В. Логвіненко, Д. Малиш, Л. Мартюшева, О. Мельниченко, В. Нестеренко, О. Омелянович, В. Онісіфорова, Г. Паламарчук, Р. Панасенко, О. Панькова, Т. Пожуєва, О. Полтініна, Р. Пономаренко, А. Пустовіт, В. Пушкарьова, Л. Руденко-Сударєва, Л. Сіверська, О. Станіславик, О. Таращанська, Г. Філюк, Ю. Хатнюк, Т. Цибульник, В. Шапіро, В. Швець, І. Шевчук);

- дослідження природи та першопричин виникнення рейдерства (Б. Андрушків, Н. Бабич, Н. Бабіна, Д. Біленська, Ю. Біляк, В. Брановицький, О. Бурбело, Д. Буркальцева, В. Величко, Л. Венгер, З. Гбур, Б. Грек, О. Дульський, З. Живко, М. Калініна, Н. Кирич, І. Коберник, М. Колесник, М. Копитко, Н. Кунтий, В. Максимов, Л. Малюта, К. Мамонов, Л. Мартюшева, О. Мельниченко, С. Молодецький, В. Нестеренко, І. Нестеренко, Г. Паламарчук, М. Писаревський, Т. Пожуєва, О. Полтініна, А. Пустовіт, В. Пушкарьова, Л. Сіверська, Л. Стеців, О. Таращанська, В. Фролова, Ю. Хатнюк, І. Шевчук, В. Шинкаренко, А. Штангрет), а також етапів й умов його поширення (М. Артюх, Д. Кислен-

- ко, І. Коберник, С. Кравчук, А. Микитчик, С. Молодецький, О. Омелянович, Ю. Хатнюк, Т. Цибульник, І. Шевчук);
- оцінювання ризику рейдерського захоплення (В. Андрієнко, Г. Білов, Ю. Біляк, М. Бліхар, Д. Буркальцева, В. Величко, І. Дмитрієв, М. Копитко, К. Мамонов, І. Мігус, С. Молодецький, Т. Момот, В. Нестеренко, М. Писаревський, О. Сологуб);
 - характеристика особливостей стадій рейдерської атаки (С. Албул, Ю. Біляк, В. Величко, Д. Ганущак, О. Гарагонич, Б. Грек, З. Живко, А. Зубков, М. Караїм, М. Копитко, С. Кузніченко, Н. Кунтий, К. Мамонов, Т. Момот, В. Нечай, М. Писаревський, О. Туєв, Т. Цибульник, А. Штангрет);
 - систематизація механізмів (методів, засобів) здійснення рейдерських атак (С. Албул, Н. Бабич, Д. Біленська, Г. Білов, О. Бурбело, М. Василенко, Л. Венгер, О. Гарагонич, З. Гбур, Б. Грек, І. Ісар, І. Дмитрієв, О. Дудоров, О. Дульський, Д. Кисленко, М. Колесник, С. Кузніченко, Н. Кунтий, С. Молодецький, С. Мямлін, В. Нестеренко, І. Нестеренко, Г. Паламарчук, А. Пустовіт, Л. Стеців, С. Титаренко, О. Туєв, Д. Фальшовник, В. Швець, І. Шевчук, А. Штангрет, О. Юрченко);
 - аналіз динаміки поширення рейдерства (В. Акімов, Н. Бабич, Ю. Берlach, Д. Біленська, Г. Білов, І. Білоус, Ю. Біляк, О. Васильчишин, О. Вашків, В. Величко, Д. Ганущак, П. Гега, І. Дерун, О. Дульський, К. Довбенко, З. Живко, І. Зайцева, А. Зубков, М. Камлик, М. Колесник, О. Мельниченко, І. Нестеренко, О. Ніпіаліді, М. Писаревський, М. Погорецький, В. Пустовіт, І. Склярук, О. Сороківська, В. Шеломенцев);
 - визначення впливу рейдерства на національну економіку загалом (Д. Андреев, Н. Бабіна, Ю. Берlach, І. Білоус, О. Васильчишин, З. Гбур, О. Дульський, І. Ісар, М. Копитко, І. Кучеренко, О. Литвак, С. Молодецький, Ю. Найда, В. Нестеренко, О. Таращанська, Т. Цибульник, І. Шевчук), окремі її галузі/сфери (Д. Біленська, Ю. Біляк, В. Величко, П. Грохольський, І. Дерун, І. Нестеренко, І. Склярук), ринки (Н. Афендікова), підприємства (О. Бурбело, О. Гарагонич, І. Дмитрієв, М. Душак, І. Зайцева, К. Каліцінська, М. Караїм, Д. Малиш, Т. Момот, В. Нестеренко, М. Писаревський);
 - виявлення проблем, що знижують результативність протидії рейдерству (Н. Афендікова, Н. Бабіна, Ю. Біляк, І. Зайцева, М. Копитко, В. Нечай, А. Оксак, О. Сафронова, І. Шевчук);
 - вироблення концепції протидії рейдерству в умовах підприємства (Б. Андрушків, О. Бурбело, М. Верескун, Н. Кирич, Л. Малюта);
 - виокремлення провідного світового досвіду протидії рейдерству (Н. Афендікова, Н. Бабіна, В. Брановицький, Л. Венгер, М. Колесник, Н. Кунтий, Г. Паламарчук, Т. Пожуєва, К. Фомічов, В. Швець);
 - розробка рекомендацій з мінімізації ризику рейдерського захоплення (С. Андрусенко, Ю. Біляк, В. Величко, О. Вівчар, З. Гбур, З. Живко, І. Ісар, К. Каліцінська, М. Караїм, Д. Кисленко, Н. Кунтий, Л. Мартюшева, О. Мельник, О. Мельниченко, А. Микитчик, Ю. Найда, В. Нестеренко, О. Панькова, А. Пашаєв, М. Писаревський, О. Полтініна, Л. Руденко-Сударева, О. Сафронова, Л. Сіверська, Л. Стеців, О. Туєв, Д. Федоренко, Г. Філюк, В. Фролова, Ю. Хатнюк, І. Шевчук, А. Штангрет) і методів захисту від рейдерів (В. Андрієнко, Н. Афендікова, Н. Бабич, І. Білоус, М. Бліхар, М. Василенко, О. Васильчишин, П. Грохольський, К. Довбенко, І. Зайцева, І. Ісар, М. Камлик, Д. Кисленко, Ю. Кіцул, М. Колесник, М. Копитко, В. Логвіненко, Л. Мартюшева, О. Мельниченко, І. Мігус, С. Молодецький, Т. Момот, В. Нестерен-

ко, О. Ніпіаліді, М. Писаревський, Т. Пожуєва, М. Погорецький, О. Полтніна, В. Пушкарьова, О. Сафронова, А. Сіверська, О. Таращанська, К. Фомічов, Ю. Хатнюк, В. Швець, В. Шеломенцев);

Відаючи належне напрацюванням провідних науковців, у контексті даного дослідження слід більше уваги зосередити на виявленні наявного методологічного забезпечення публічного управління протидією рейдерству.

При цьому необхідно звернути увагу, що лише поодинокі приклади безпосередньої конкретизації форми впливу на масштаби рейдерства: державна політика (О. Мельниченко, О. Сафронова), державне регулювання (З. Варналій, Г. Єгорова, З. Живко, А. Оксак), місцеве самоврядування (Т. Цибульник).

Так, З. Живко і З. Варналій зазначають, що “розроблення державної політики у сфері протидії рейдерству набуває особливої актуальності у зв’язку із необхідністю: ефективного захисту прав власності; припинення масових захоплень підприємств, які мають значний науково-технічний, технологічний та виробничий потенціал і стратегічно важливі для інноваційного розвитку національної економіки; орієнтацією підприємців на реалізацію довгострокових інвестиційних проєктів; зменшення втрат підприємств від здійснення захисних від рейдерських атак дій та втрати держави внаслідок незаконного перерозподілу власності та зниження ефективності функціонування первинної ланки економіки; зниження напруги в суспільстві, яке пов’язано із збільшенням кількості силових незаконних захоплень підприємств усіх форм власності; формування у суспільстві непримиримого ставлення до фактів протиправного захоплення суб’єктів підприємницької діяльності та явища корупції; підвищення статусу України на міжнародній арені та забезпечення високої конкурентної позиції у світовому економічному просторі” [5, с. 125].

О. Мельниченко, В. Пушкарьова наполягають, що “виправити ситуацію можливо лише за умови консолідації держави, бізнесу та громадськості під час реалізації державної політики подолання рейдерства за пріоритетними напрямками” [7, с. 105]. С. Албул, С. Кузніченко слушно наголошують, що “протидії рейдерству в Україні може сприяти розроблення й запровадження відповідної Державної антирейдерської програми, яка має за мету впровадження механізмів усунення причин і умов рейдерства, забезпечення майнової безпеки суб’єктів господарювання в Україні. Проблему передбачається розв’язувати шляхом об’єднання зусиль центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів судової влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів, науково-дослідних установ і громадських організацій, спрямованих на реалізацію пріоритетних заходів антирейдерської політики” [2, с. 125]. Для вдосконалення системи протидії рейдерським атакам В. Величко “запропонувано впровадити й реалізувати антирейдерський кодекс, який включає: нормативно-правове забезпечення, що визначається системою законодавчих актів, які відносяться до рейдерства; рівень та особливості взаємодії між різними групами зацікавлених осіб, особливо у частині підприємств ПЕК, державних і “силових” інституцій, де виникає рейдерська загроза; напрями функціонування компаній, рамках яких може виникнути рейдерська загроза; особливості корпоративного управління на таких підприємствах, які характеризують напрями та систему протидії рейдерським атакам; використання механізмів протидії рейдерству” [4, с. 91].

Чимало науковців (В. Акімов, Б. Андрушків, І. Білоус, З. Варналій, М. Василенко, О. Васильчишин, В. Величко, Л. Венгер, О. Гарагонич, П. Гега,

Б. Грек, З. Живко, Н. Кирич, М. Колесник, М. Копитко, Д. Кушерець, Л. Малуца, К. Опака, Г. Паламарчук, Г. Смолин, Я. Соловій, О. Туркот, О. Юрченко) пропонують внести зміни до чинного законодавства.

Заслужують на увагу пропозиції науковців щодо необхідності вдосконалення окремих механізмів протидії рейдерству, як-от: адміністративні (М. Колесник, С. Молодецький), економічні (Н. Афендікова, С. Молодецький), інституційні (Н. Афендікова, Н. Бабіна, Ю. Берлач, З. Варналій, З. Живко, Ю. Кіцул, М. Колесник, Л. Нікіфорова, О. Сафронова, О. Таращанська, О. Туєв, Ю. Хатнюк, Т. Цибульник, А. Шиян), інформаційні (Н. Бабіна, О. Бурбело, В. Логвіненко), інформаційно-аналітичні (А. Величко, О. Сафронова), кадрові (О. Бурбело), нормативно-правові (С. Бабанін, Г. Білов, З. Варналій, Т. Гонтарь, З. Живко, Л. Заставська, М. Колесник, Д. Кушерець, О. Ніпіаліді, Г. Смолин, О. Туркот, К. Фомічов), організаційні (М. Колесник), організаційно-економічні (Д. Буркальцева, М. Верескун, М. Писаревський), організаційно-правові (Н. Афендікова, Д. Біленська, В. Брановицький, М. Василенко, І. Нестеренко, Д. Павліщій, О. Сафронова, Т. Цибульник), соціально-психологічні (С. Молодецький), соціально-правові (З. Варналій, З. Живко), фізично-силові (О. Бурбело), фінансові (О. Бурбело, М. Душак, Д. Малиш, О. Ніпіаліді); загальнолюдські (О. Ніпіаліді); реагування, регламентування, спрямування (О. Мельниченко); адаптації, аналізу ефективності рішень, моніторингу, прийняття рішень (М. Писаревський). До речі, далеко не завжди науковці вказують, що прагнуть вдосконалити саме “механізм впливу”, хоча за змістовним наповненням мова йде саме про це. При цьому, здебільшого, взагалі не визначається “суб’єкт впливу” (органи державного управління, органи місцевого самоврядування, керівники корпорацій тощо). Д. Біленська, І. Нестеренко “одним з важливих механізмів зменшення кількості рейдерських захоплень є ефективна боротьба з корупцією в органах державної влади, у т.ч. в судах і правоохоронних органах. До того ж, в статутних документах повинен закріплюватися механізм захисту від незаконного відчуження корпоративних прав підприємства та зміни його керівництва” [3, с. 28].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Вітчизняні науковці зосередили свою увагу здебільшого на такій проблематиці: з’ясування сутності поняття “рейдерство”; систематизація видів рейдерства; дослідження природи та першопричин виникнення рейдерства; оцінювання ризику рейдерського захоплення; характеристика особливостей стадій рейдерської атаки; систематизація механізмів (методів, засобів) здійснення рейдерських; огляд динаміки поширення рейдерства; опис впливу рейдерства на національну економіку загалом, окремі її галузі/сфери, ринки та підприємства; виявлення проблем, що знижують результативність протидії рейдерству; вироблення концепції протидії рейдерству в умовах підприємства; виокремлення передового світового досвіду протидії рейдерству; розробка рекомендації з мінімізації ризику рейдерського захоплення та методів захисту від рейдерів; необхідність вдосконалення окремих механізмів протидії рейдерству. Продовження наукових розвідок за даною проблематикою сприятиме покращенню захищеності суб’єктів господарювання від зазіхань рейдерів, у т.ч. за рахунок вдосконалення методологічного забезпечення публічного управління у цій царині.

Список використаних джерел

1. Азаров обещає покінчити з рейдерством в ближайшее время. URL: http://censor.net.ua/news/258653/azarov_obeschaet_pokonchit_s_reyiderstvom_v_blijayishee_vremya (дата звернення: 15.03.2021).

2. Албул С. В., Кузнiченко С. О. Рейдерство: до питання вироблення державної стратегії протидії. *Правничий часопис Донецького університету*. 2013. № 2. С. 122–129.
3. Біленська Д. О., Нестеренко І. В. Проблеми рейдерства в аграрному секторі України. *Журнал схiдноєвропейського права*. 2019. № 63. С. 24–30.
4. Величко В. А. Напрями та особливості формування інформаційно-аналітичного забезпечення протидії рейдерству на паливно-енергетичних підприємствах. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2018. № 2. С. 87–93.
5. Живко З. Б., Варналій З. С. Удосконалення державного регулювання у сфері протидії рейдерству. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія: Економічні науки*. 2013. № 7. С. 81–92.
6. Кузьменко Т. М. Сутність поняття “рейдерство”. *Економічні читання : матеріали І Між-нар. наук.-практ. конф.*, 19 лют. 2021 р. Харків : Вид-во ХНАУ, 2021. С. 90–91.
7. Мельниченко О. А., Пушкарьова В. І. Протидія рейдерству як складова державної політики щодо економічної безпеки. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. № 1. С. 102–108.

Velychko L. Yu.,

*Doctor of Law, Associate Professor, Head of Law and European Integration Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0003-3029-4719;

Kuzmenko T. M.,

*Postgraduate Student of Law and European Integration Department,
KRI NAPA, Kharkiv*

ORCID 0000-0001-6895-1329

THE CURRENT STATE OF SCIENTIFIC DEVELOPMENTS IN THE FIELD OF PUBLIC ADMINISTRATION OF COUNTER-RAIDING

The content of dissertations and professional publications dedicated to counteracting corporate raiding has been analysed. The insufficiently elaborated aspects of public administration of counteraction to corporate raiding are highlighted as the subject of proprietary dissertation research.

An important prerequisite for the development of a national economy is the strengthening of its resource potential, which in turn is subject to additional investments. However, the interest in these processes does not only depend directly on the profitability of a certain type of business but also the protection of assets from raiders. Despite the government’s promises and initiatives of the members of parliament, to this day, the general public occasionally receives information about an attempted raider takeover of a “stand-by” enterprise. This disappointing situation originates from shortcomings in the activities of the public authorities as well as potentially a lack of proper scientific justification of the counter-raiding mechanisms. All the above-mentioned determines the relevance of the given research.

The problem of counteraction to corporate raiding has become a cornerstone in a number of dissertation studies and scientific publications by representatives of various fields of knowledge: 05 Social and behavioural sciences, 07 Management and administration, 08 Law, 28 Public administration and management, etc. In spite of this, there is still a lack of comprehensive research on the subject.

The article aims to review the current state of scientific developments in the public administration of counter-raiding. The achievement of this goal entails the following tasks: 1) to analyse the content of dissertations and professional publications devoted to counteracting corporate raiding; 2) to highlight the underdeveloped aspects of public administration of counteracting corporate raiding as the subject of proprietary dissertation research.

The starting point is dissertation research and professional publications of leading scientists who have investigated the peculiarities of counter-raiding. A comprehensive approach was used that involved the following empirical and theoretical methods: abstract-logical – for theoretical generalisations and the formation of conclusions; analysis and synthesis – to determine the factors affecting the nature and direction of public administration; comparative analysis – to study the developments of leading domestic scientists focused on the features of public administration to counteract corporate raiding.

Domestic scholars have mainly focused on the following: clarifying the meaning of the concept of “raiding”; systematising the types of raiding; investigating the nature and root causes of raiding; assessing the risk of raiding; characterising the individual features of the stages of raiding;

systematising the mechanisms (methods, means) of raiding; considering the dynamics of the spread of raiding; describing the impact of raiding on the national economy as a whole, its individual sectors / areas, markets and enterprises; identification of problems that reduce the effectiveness of counter-raiding; development of the concept of corporate raid prevention; highlighting the best international practices of corporate raid prevention; development of recommendations to minimise the risk of raider seizure and methods of protection against raiders; the need to improve individual mechanisms to combat raiding. Continued scientific research on this topic will contribute to improving the protection of business entities from raider attacks, including by improving the methodological basis for public administration in this area.

Keywords: public administration, counter-raiding, academic publications, dissertation research.

References

1. Azarov obeshshaet pokonchit z reyderstvom v blizhaishee vremya. URL: http://censor.net.ua/news/258653/azarov_obeschaet_pokonchit_s_reyderstvom_v_blijayishee_vremya [in Ukrainian].
2. Albul, S.V., Kuznichenko, S.O. (2013). Reiderstvo: do pytannya vyroblennya Derzhavnoi stratehii protydii. *Pravnychi chasopys Donetskooho universitetu*, 2, 122–129 [in Ukrainian].
3. Bilenska, D.O., Nesterenko, I.V. (2019). Problemy reiderstva v ahrranomomu sektori Ukrainy. *Zhurnal skhidnoukrainskoho prava*, 63, 24–30 [in Ukrainian].
4. Velychko, V.A. (2018). Napryamy ta osoblyvosti formuvannya informatsiinoho zabezpechennya protydii reiderstvu na palyvno-enerhetychnykh pidpryyemstvakh. *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky*, 2, 87–93 [in Ukrainian].
5. Zhyvko, Z.B., Varnalii, Z.S. (2013). Udoskonalennya derzhavnogo rehulyuvannya u sferi protydii reiderstvu. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho ahrranoho universitetu im. V.V. Dokucheva. Seriya: Ekonomichni nauk*, 7, 81–92 [in Ukrainian].
6. Kuzmenko, T.M. (2021). Sutnist ponyattya “reiderstvo”. *Ekonomichni chytannya: materialy I Mizhnar. nauk.-prakt. konf.*, 19 lyut. 2021 r. Kharkiv: Vyd-vo KhNAU, 90–91 [in Ukrainian].
7. Melnychenko, O.A., Pushkareva, V.I. (2015). Protydiya reiderstvu yak skladova derzhavnoi polityky tsotsodo ekonomichnoi bezpeky. *Aktualni problem derzhavnogo upravlinnya*, 1, 102–108 [in Ukrainian].

Надійшла до редакції 16.03.2021 р.